

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobkyně: **InsolCentrum, s.r.o.**, se sídlem Hradecká 2526/3, Praha 3, zast. JUDr. Soňou Luňákovou, advokátkou se sídlem Hradecká 2526/3, Praha 3, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Pplk. Sochora 727/27, Praha 7, proti rozhodnutí prezidenta Exekutorské komory České republiky ze dne 5. 2. 2020, č. j. InfZ 25/2019-5, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Exekutorská komora České republiky**, se sídlem Na Pankráci 1062/58, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, č. j. 10 A 49/2020-92,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně požádala dne 28. 11. 2019 osobu zúčastněnou na řízení (dále jen „Komora“) o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), konkrétně o sdělení, kolik elektronických údajů z centrální evidence exekucí Komora poskytla v letech 2010 až 2018. Tajemník Komory rozhodnutím ze dne 5. 12. 2019, č. j. InfZ 25/2019-2, žádost odložil, jelikož požadované informace se nevztahují k působnosti Komory. Žalobkyně proti rozhodnutí podala stížnost, o které rozhodl prezident Komory výše nadepsaným rozhodnutím tak, že rozhodnutí tajemníka potvrdil.

[2] Proti rozhodnutí prezidenta Komory se žalobkyně bránila žalobou, ke které městský soud nejprve rozsudkem ze dne 5. 3. 2021, č. j. 10 A 49/2020-49, prohlásil rozhodnutí prezidenta Komory za nicotné, jelikož jej vydal orgán absolutně věcně nepřislušný. Z důvodu novelizace InfZ totiž nebyl s účinností od 2. 1. 2020 orgánem věcně příslušným k rozhodnutí o stížnosti žalobkyně proti odložení žádosti rozhodnutím tajemníka Komory její prezident, nýbrž Úřad pro ochranu osobních údajů jakožto nadřízený orgán podle § 20 odst. 5 InfZ.

[3] Tento rozsudek městského soudu však ke kasační stížnosti Komory zrušil Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“) rozsudkem ze dne 9. 2. 2023, č. j. 9 As 54/2021-21, byť kasační stížnost shledal důvodnou z jiných než Komoru prezentovaných důvodů. Kasační soud dospěl k závěru, že pokud dle městského soudu přešla působnost rozhodnout o stížnosti žalobkyně proti rozhodnutí tajemníka Komory na Úřad pro ochranu osobních údajů, měl s ním městský soud jednat jako se žalovaným. Jelikož tak neučinil, zatížil řízení vadou mající vliv na zákonnost, ke které NSS přihlédl z úřední povinnosti.

[4] Městský soud tedy dále jednal v řízení jako se žalovaným s Úřadem pro ochranu osobních údajů a Komoře umožnil uplatnit práva osoby zúčastněné na řízení. Následně nyní napadeným rozsudkem opět vyslovil nicotnost rozhodnutí prezidenta Komory. V odůvodnění rozsudku se vyjádřil i k žalovanému správnímu orgánu, přičemž projevil nesouhlas s posouzením Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 9 As 54/2021-21. Uvedl, že žalovanou má být Komora a je si vědom, že postupuje zmatečně, nicméně byl zavázán právním názorem NSS, od kterého se nemůže odchýlit. Též konstatoval, že by měl vydat usnesení o procesním nástupnictví, proti kterému by se žalovaný a Komora mohli bránit kasační stížností, avšak tento postup by byl neefektivní, jelikož otázku žalovaného správního orgánu již NSS závazně zodpověděl, a nevydání tohoto usnesení není vadou mající vliv na zákonnost rozhodnutí.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) napadl výše označený rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatel se úvodem vyjádřil k přípustnosti kasační stížnosti. V důsledku vzniklé nestandardní procesní situace nemá procesní nástroj obrany, jelikož městský soud o otázce procesního nástupnictví nerozhodl usnesením, proti kterému je přípustná kasační stížnost. Materiálně tuto otázku řeší výrok II. napadeného rozsudku, ovlivněna je však zákonnost všech výroků. Městský soud neměl do značné míry paušální závěry NSS automaticky aplikovat bez ohledu na zjevná specifika případu. Stěžovatel poukázal na precedenční význam úvah NSS a městského soudu i s ohledem na Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (dále jen „nařízení GDPR“) a vyjádřil obavu, zda aktuální dynamika judikatury rozšiřující spektrum původně stanovených dozorových povinností a úkolů stěžovatele nepředstavuje riziko pro jeho nařízením GDPR požadovanou nezávislost.

[7] Napadený rozsudek je dle stěžovatele nezákonný z důvodu nedostatku jeho pasivní legitimace. Městský soud s ním jednal, přestože napadené rozhodnutí nevydal a nedošlo k procesnímu nástupnictví, jelikož k přechodu kompetencí došlo již před zahájením soudního řízení. Vzhledem k této vadě je předčasný závěr o nicotnosti napadeného rozhodnutí. Z novelizovaného znění § 20 odst. 5 InfZ ani z § 69 s. ř. s. neplyne konstrukce, dle níž by měl být stěžovatel pasivně legitimován ve vztahu k jakýmkoli budoucím rozhodnutím povinných subjektů. V projednávané věci nebylo napadené rozhodnutí

pokračování

vydáno před 2. 1. 2020, ale až 13. 10. 2020, k přechodu působnosti tak nedošlo v průběhu zahájeného soudního řízení. Soudní řád správní je procesním předpisem aplikovaným v existujícím soudním řízení, pouze v takovém má smysl zkoumat podmínky řízení, nikoliv hypoteticky předtím. Před zahájením řízení pojmově nemůže procesní nástupnictví nastat. Stěžovatel proto trvá na tom, že není pasivně legitimován. Opačný názor je třeba vnímat jako zmatečnost podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., k čemuž stěžovatel odkázal na rozsudky NSS ze dne 19. 6. 2007, č. j. 5 Ans 3/2007-55, a ze dne 28. 3. 2012, č. j. 6 Ads 39/2012-24.

[8] Dle stěžovatele z konstantní judikatury správních soudů včetně NSS nepřímo plyne, že v případě nicotnosti napadeného rozhodnutí je účastníkem řízení vždy orgán, který nulitní rozhodnutí vydal. Pokud by měl být pasivně legitimován jiný orgán, soud by vyřešením této předběžné otázky předznamenal výsledek řízení. Stěžovatel k tomu poukázal na rozsudek NSS ze dne 21. 8. 2003, č. j. 5 A 116/2001-46, jímž byla deklarována nicotnost rozhodnutí Ministerstva financí, neboť věcná příslušnost předtím přešla na Státní energetickou inspekci, a to za účasti ministerstva. Obdobně rozhodl městský soud v rozsudku ze dne 19. 3. 2020, č. j. 3 Ad 4/2020-116, o rozhodnutí Všeobecné zdravotní pojišťovny za její účasti. V projednávané věci tedy neměl být důsledkem shledání nicotnosti napadeného rozhodnutí závěr, že je pasivně legitimovaný stěžovatel. Napadený rozsudek je i z tohoto důvodu zmatečný.

[9] Nastalá situace dle stěžovatele zakládá jeho objektivní odpovědnost za nicotná rozhodnutí jiných správních orgánů, resp. povinných subjektů podle InfZ, což však zcela překračuje smysl a účel procesního nástupnictví podle s. ř. s. Stěžovatel procesně nastupuje do pozice žalovaného předběžně ještě před tím, než byla podána žaloba. Jeho postavení podle § 20 odst. 5 InfZ má přitom charakter právní fikce, jelikož stěžovatel objektivně ani subjektivně neví, které povinné subjekty jsou mu podřízeny.

[10] Ve zbylé části kasační stížnosti stěžovatel připodobnil zdůraznění své nadřízené role k odpovědnosti nadřízeného orgánu za nečinnost podřízeného orgánu, což však považuje za nepoužitelné, poukázal na absenci organizačních vztahů k podřízeným orgánům, absenci stabilní soustavy orgánů pro rozhodování na základě § 20 odst. 5 InfZ a zopakoval riziko pro nezávislost Úřadu v rozporu s nařízením GDPR.

[11] Žalobkyně se ve svém vyjádření ztotožnila s rozsudkem č. j. 9 As 54/2021-21 a argumentaci stěžovatele označila za účelovou. Podala triviální žádost o informace, komora neplní své povinnosti, využívá všech obstrukčních prostředků, aby zabránila zveřejnění informací o své nikoliv soukromé činnosti, a nadále zpochybňuje jak předcházející rozhodnutí městského soudu, tak rozsudek č. j. 9 As 54/2021-21. Žalobkyně uzavřela, že 43 měsíců je porušováno její základní právo na informace dle čl. 17 Listiny, a navrhla kasační stížnost zamítnout.

[12] Komora se ve svém vyjádření ztotožnila naopak se stěžovatelem. NSS se v rozsudku č. j. 9 As 54/2021-21 nezabýval otázkou, zda je odvolacím orgánem skutečně stěžovatel, a Komora trvá na tom, že je jím její prezident, potažmo prezidium, což blíže rozvedla zejména s odkazem na organizační řád Komory přijatý na základě zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční řád“), a s ohledem na činnosti prezidenta, resp. prezidia Komory. Upozornila dále na to, že § 20 odst. 5 InfZ je legislativním přílepem, a to

dle jejího názoru protiústavním, proto by jej soudy neměly aplikovat, nebo by jej měly alespoň vykládat ústavně konformně. Zdůraznila také své právo na samosprávu, do kterého je stávajícím zněním § 20 odst. 5 InfZ nepřipustně zasahováno. Komora se ztotožnila se stěžovatelem také v tom, že napadený rozsudek je vnitřně rozporný, nesrozumitelný a zmatečný, resp. stížen vadou mající vliv na jeho zákonnost, jelikož městský soud poukázal na chybné hodnocení NSS, ale nadále jednal se stěžovatelem jako se žalovaným. Poukázala také na vnitřní rozpornost a nepřezkoumatelnost v rámci posouzení věci samé, neboť městský soud odepřel aplikaci novější právní úpravy exekučního řádu pro účely výkladu § 20 odst. 5 InfZ, ale následně konstatoval, že Komora mohla podle této nové úpravy odmítnout informace poskytnout, a nevypořádal se s argumentací Komory k ústavně konformnímu výkladu § 20 odst. 5 InfZ. Závěrem Komora uvedla, že celé řízení je chybně postaveno na skutečnosti, že je povinným subjektem podle InfZ, s čímž nesouhlasí, a navrhla napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[13] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a za stěžovatele jedná pověřený zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[14] Vzhledem k tomu, že se jedná o opakovanou kasační stížnost, zabýval se Nejvyšší správní soud její přípustností s ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení je opakovaná kasační stížnost přípustná, pouze pokud je podána z důvodu tvrzeného nedodržení závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu. Dle judikatury je opakovaná kasační stížnost přípustná také tehdy, jestliže směřuje k právním otázkám, které v řízení o první kasační stížnosti nebyly a nemohly být řešeny (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56, č. 1723/2008 Sb. NSS, nebo ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165, č. 2365/2011 Sb. NSS).

[15] Kasační stížnost je nepřipustná.

[16] V projednávané věci kasační stížnost směřuje právě a pouze, byť obsáhle, do posouzení otázky žalovaného správního orgánu, kterou ovšem Nejvyšší správní soud již závazně vyřešil v předcházejícím rozsudku č. j. 9 As 54/2021-21. Vázanost právním názorem vysloveným v dřívějším rozsudku přitom platí i pro zdejší soud, rozhoduje-li o kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu v téže věci za nezměněných poměrů. Změny původně vysloveného právního názoru se senát, který o nové kasační stížnosti rozhoduje, nemůže domoci ani předložením věci rozšířenému senátu (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 9 Afs 59/2007-56, obdobně ze dne 22. 10. 2019, č. j. 4 As 3/2018-50, č. 4015/2020 Sb. NSS, odst. [29] a násl., nebo ze dne 23. 2. 2022, č. j. 1 Azs 16/2021-50, č. 4321/2022 Sb. NSS).

[17] Jelikož nedošlo ke změně poměrů a stěžovatel nenamítá nedodržení závazného právního názoru městským soudem, je jeho kasační stížnost nepřipustná.

[18] Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem, že v rozsudku č. j. 9 As 54/2021-21 zavázal městský soud toliko k tomu, aby otázku žalovaného správního orgánu výslovně

pokračování

posoudil. Pokud by kasační soud neshledal, že městský soud jednal s nesprávným orgánem na straně žalovaného, nepřihlédl by z úřední povinnosti k vadě mající vliv na zákonnost tam napadeného rozsudku a nezrušil by jej.

[19] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani argumentaci stěžovatele, který dovozuje přípustnost své kasační stížnosti ze skutečnosti, že městský soud o jeho procesním nástupnictví nevydal samostatné usnesení, proti kterému by se mohl bránit. Jak již bylo řečeno a uvedl k otázce procesního usnesení i městský soud v bodě 22. napadeného rozsudku, otázka žalovaného správního orgánu v této věci již byla závazně vyřešena rozsudkem č. j. 9 As 54/2021-21.

[20] Za této situace se Nejvyšší správní soud další argumentací stěžovatele, jakož ani argumenty žalobkyně a Komory nemohl blíže zabývat.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřipustnou, proto ji odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu ke Komoře se opírá o § 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. Kasační ani krajský soud Komoře neukládal žádné povinnosti, v souvislosti s jejichž plněním by jí vznikly nějaké náklady, a přiznání náhrady jiných nákladů řízení z důvodů zvláštního zřetele hodných Komora nenavrhla.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. června 2024

JUDr. Radan Malík
předseda senátu